

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักศึกษา กศ.บป.ในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ โดยมีศึกษาค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักศึกษาและเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ตามเพศ สาขาวิชา และอาชีพ รวมทั้งศึกษาสภาพและข้อเสนอแนะด้านการเงินของนักศึกษาที่จะให้วิทยาลัยช่วยเหลือ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษา กศ.บป. หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ที่ลงทะเบียนเรียนมาแล้วอย่างน้อย 3 ภาคเรียน และกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ซึ่งมีนักศึกษา 3 สาขาวิชา 36 โพรแกรมวิชา รวมจำนวนทั้งหมด 15,000 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นนักศึกษา กศ.บป. หลักสูตรปริญญาตรี 2 ปี ในสภวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ที่ลงทะเบียนเรียนมาแล้วอย่างน้อย 3 ภาคเรียน และกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 15,000 คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้การกำหนดขนาดสุ่มตัวอย่างตามวิธีของ yamane ที่ 99% (อุทุมพร จามรมาน, 2530) ซึ่ง

กำหนดให้ประชากร 15,000 คน มีขนาดกลุ่มตัวอย่างตามความคลาดเคลื่อน \pm 4% เท่ากับ 1,286 คน รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 4

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและแบบสอบถามที่ได้รับคืน จำแนก ตามวิทยาลัยครูและสาขาวิชา

สาขาวิชา	ประชากร						กลุ่มตัวอย่าง						แบบสอบถามที่ได้รับคืน								
	วิทยาลัยครู						วิทยาลัยครู						วิทยาลัยครู								
	จันทระเกษม	ธนบุรี	บ้านสมเด็จเจ้าพระนคร	สวนดุสิต	สวนสุนันทา	รวม	จันทระเกษม	ธนบุรี	บ้านสมเด็จเจ้าพระนคร	สวนดุสิต	สวนสุนันทา	รวม	จันทระเกษม	ธนบุรี	บ้านสมเด็จเจ้าพระนคร	สวนดุสิต	สวนสุนันทา	รวม			
วิทยาศาสตร์	432	-	59	419	735	233	1,878	37	-	5	36	63	20	161	37	-	5	36	63	20	161
ศิลปศาสตร์	490	781	1,050	1,260	781	1,493	5,855	42	67	90	108	67	128	502	42	39	60	78	48	80	347
การศึกษา	2,741	303	420	2,158	607	1,038	7,267	235	26	36	185	52	89	623	235	26	36	185	52	89	623
รวม	3,663	1,084	1,529	3,837	2,123	2,764	15,000	314	93	131	329	182	237	1,286	314	65	101	299	163	189	1,131
ร้อยละ	←-----100----->												100	69.89	77.10	90.88	89.56	79.75	87.95		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษา ที่มีผู้เคยทำการวิจัยไว้ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาประมวลเข้าด้วยกันกับข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักศึกษาโครงการ กศ.บป. เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เหมาะสมยิ่งขึ้น คณะผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านประกอบด้วย

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โฆวิไลกุล หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ อาจารย์ประจำภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3) รองศาสตราจารย์ ฉลอง ภิรมรัตน์ อธิการวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรรมการบริหารโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ และประธานจัดทำเอกสาร ตำราเรียนการสอนนอกชั้นเรียนโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ

4) ดร. ปรีชา เจียมรวมวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ และกรรมการบริหารโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ

5) ดร.ภกษญา กรุดทอง หัวหน้าฝ่ายทะเบียนและวัดผลและเป็นอาจารย์ประจำภาคหลักสูตร และวิจัย วิทยาลัยครูสุนันทา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่านแล้ว มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา กศ.บป. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ (ราชเทวี) และวิทยาลัยครู

บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยา จำนวน 40 คน เพื่อหาข้อบกพร่องต่าง ๆ

5. ผู้วิจัยนำผลจากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จนได้แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบเติมคำ และแบบเลือกตอบ (Check List) โดยถามในเรื่องต่อไปนี้ โปรแกรมวิชา สาขาวิชา สถาบัน เพศ อายุ วุฒิกการศึกษา สถานภาพ การสมรส จำนวนบุตรที่มี จำนวนบุตรที่กำลังศึกษา ลักษณะที่พักอาศัย ที่ตั้งของที่พักอาศัย เขตของที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร จังหวัดที่ที่พักอาศัย สถานภาพการทำงาน ที่ตั้งที่ทำงาน พาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาทำงานและมาสถานศึกษา ประสิทธิภาพในการทำงาน รายได้และปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการมาศึกษาต่อ

ตอนที่ 2. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายส่วนตัว มีลักษณะแบบให้เติมคำโดยถามในเรื่องต่อไปนี้ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าพาหนะ ค่ารักษาพยาบาล ค่าของขวัญงานแต่งงาน ฯลฯ ค่าจ้างคนเลี้ยงบุตร ค่าจ้างครูสอนพิเศษบุตร ค่าจ้างคนทำงานบ้าน ค่าจ้างซัก-รีดเสื้อผ้า และค่าไฟฟ้า

ตอนที่ 3. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาโดยตรง เป็นแบบสอบถามแบบเติมคำ โดยถามในเรื่องต่อไปนี้ ค่าอุปกรณ์การศึกษา และค่าใช้จ่ายเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพทางการศึกษา

ตอนที่ 4. เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อเสนอแนะทางการเงิน เป็นแบบสอบถามแบบเติมคำและเลือกตอบ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับปัญหาการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะทางการเงิน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการศึกษาที่นักศึกษาจ่ายให้สถาบันโดยตรง ได้แก่ ค่าลงทะเบียน ซึ่งประกอบด้วยค่าหน่วยกิต ค่าลงทะเบียนรายวิชาเพิ่ม ค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ผู้วิจัยศึกษาจาก คู่มือนักศึกษา กศ.บป. ปีการศึกษา 2532 แผนการเรียนตลอดหลักสูตรของนักศึกษา กศ.บป.ทุกโปรแกรมวิชา หลักสูตรวิทยาลัยครูพุทธศักราช 2530 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ศิลปศาสตร์ และ สาขาวิชาการศึกษา รวมทั้งสอบถามจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและฝ่ายทะเบียนของวิทยาลัยครู 6 แห่ง ในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ ส่วนค่าใช้จ่ายที่นักศึกษามีได้จ่าย ได้แก่สถาบันโดยตรง และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่เพิ่มขึ้นผู้วิจัยได้รวบรวมจากแบบสอบถามที่นักศึกษาทำ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตและความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากวิทยาลัยครู 6 แห่งในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ เมื่อได้รับอนุญาตแล้วผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถาม เริ่มตั้งแต่วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2533 จนถึง วันที่ 6 เมษายน 2533 โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองในสถาบันต่อไปนี้คือ วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูสวนดุสิต
2. ทำการแจกแบบสอบถามผ่านหน่วยงานของสถาบัน ได้แก่ศูนย์วิจัยและบริการการศึกษาวิทยาลัยครูพระนคร สำนักงานอธิการวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

จำนวนแบบสอบถามที่แจกและได้รับคืนมา ดูตารางที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นสถานภาพส่วนตัว สถานภาพและข้อเสนอแนะทางการเงินของนักศึกษา ทาการวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละของแต่ละรายการ

2. ข้อมูลที่เป็นค่าใช้จ่ายของนักศึกษาโครงการการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการทั้ง 9 ประเภท วิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกตามเพศ สาขาวิชา และอาชีพ

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่าย เพื่อการศึกษาโดยตรงระหว่างเพศชายและหญิง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .05 และ .01 และเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่าย เพื่อการศึกษาโดยตรงระหว่างกลุ่มสาขาวิชา 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ ศิลป-ศาสตร์และการศึกษารวมทั้งเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยตรงระหว่างอาชีพ 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ทำงานภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ ประกอบอาชีพส่วนตัว และรับราชการโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เมื่อพบว่าค่าใช้จ่ายของกลุ่มตัวอย่างใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 จะทดสอบเป็นรายคู่ เพื่อให้ทราบว่าสาขาวิชาคู่ใด และอาชีพคู่ใดมีความแตกต่างกัน โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ้ (Scheffe' Test)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^x (Statistical Package for Social Sciences) ในการหาค่าสถิติต่าง ๆ และเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางและการบรรยาย